

Pjeras Kornelis

SIDAS

VEIKĖJAI

DON FERNANDAS – pirmasis Kastilijos karalius
DONJA URAKA – Kastilijos infanta
DON DIEGAS – don Rodrigo tėvas
DON GOMESAS, GRAFAS GORMAS – Chimenos tėvas
DON RODRIGAS – Chimenos mylimasis
DON SANCAS – įsimylėjęs Chimeną
DON ARJAS, DON ALONSAS – Kastilijos didikai
CHIMENA – don Gomeso duktė
LEONORA – infantos auklėtoja
ELVYRA – Chimenos auklėtoja
INFANTOS PAŽAS

Veiksmas vyksta Sevilijoje

PIRMAS VEIKSMAS

I scena

Chimena, Elvyra

CHIMENA

Elvyra, ar galiu grynios tiesos tikėtis?
Išklojai viską tu, ką sakė mano tėtis?

ELVYRA

Gyva lig šiol many kalba jo atvira;
Rodrigas jam tiek pat, kiek jums, brangus yra,
Ir, jeigu sugebu skaityt mintis teisingai,
Jis geidžia jūsų žodžio meilei šiai liepsningai.

CHIMENA

Iš ko matyt, sakyk, jog laimina ir jis
Tą, kur pasirinkau, kaip liepė man širdis?
Meldžiu tave, kalbėk ir neskubėk nutilti,
Paguosk mane dar kartą, kad turėčiau viltį!
Juk aistrai mudviejų nėra laimės didesnės,
Kaip jaust, jog galime neslėpti jos ugnies.
Ką tau jisai pareiškė apie jungą mielą,
Kurs masina tiek Sančo, tiek Rodrigo sielą?
Ar jam davei suprasti, į katrą iš tų

Dviejų gerbėjų savo aiškiai aš linkstu?

ELVYRA

Ne, aš jį tikinau, kad be jokios gudrybės
Jūs nė vienam iš jų neteikiat pirmenybės
Ir laukiate ramiai, nuleidusi akis,
Už ko tekėti dukrai tėvas įsakys.
Jam buvo maloni tokia žinia, kiek leido
Man spėti balsas jo ir išraiška jo veido.
Kadangi domitės, kaip apie juos ir jus
Išsitarė jisai, priminsiu jo žodžius:
„Ji elgiasi teisingai, jos verti abudu,
Abu kilmingi, kilnūs, narsūs, tvirto būdo,
Abudu dar jauni, abiejų akyse
Matyt jų protėvių šlovingoji dvasia.
Į širdį kažkodėl man ypačiai įsmigo
Ryškus taurumas bruožų mielojo Rodrigo,
Jo padermėj karingoj nuo senų laikų
Kiekvienas gimsta jau su laurų vainiku.
Labiausiai stebina drąsa jo tėvo žygių,
Kurs amžiaus gražume sau neturėjo lygių;
Vagom raukšlių gilių išraižiota kakta
Visiems byloja, koks jis buvo kažkada,
Ir aš, be abejo, regėdamas Chimeną
Jo šaunų sūnų mylint, džiaugčiausi šiandieną.“
Jau buvo metas jam tarybon, ir užtat
Jisai pradėtą šneką pertraukė tuoj pat;
Bet aš manau, kad ši kalba nedaugiažodė
Nusiteikimą jo akivaizdžiai parodė.
Karalius renkasi globėją princui: štai
Kuo greit bus jūsų tėvas, taip, vien jis tiktai,
Nes aišku kaip diena, jog nieks nesugebėtų
Pralenkti jo visų dorybių negirdėtų;
Kadangi rungtyniuot su juo nėra prasmės,
Jis tą garbingą kovą būtinai laimės.
Išėjus iš tarybos, don Diegas turi
Paklausti, kaip anas į jojo sūnų žiūri,
Ir, jeigu pasikliaut sau leidžiat manimi,
Tai dėl atsakymo jūs galit būt rami.

CHIMENA

Deja, įsivaizduot sunku man laimę tokią,
Jos mano protas dar kaip reikiant nesuvokia,
Ir, džiaugsmo apimta, bijausi aš bėdos:
Likimas pastovus nebūna niekados.

ELVYRA

Jis tuščią jūsų baimę išblaškyt privalo.

CHIMENA

Kas bus, tas bus. Eime – ir kantriai laukim galo.

II scena

Infanta, Leonora, pažas

INFANTA

Jūs, pažai, turite Chimenai pasakyt,
Jog man skaudu, kad jos lig šiolei nematyt
Ir kad taip skriaudžia ji draugystę mūs malonią.

Pažas išeina

LEONORA

Kas dieną rūpi jums tik vienas daiktas, ponია,
Jūs domitės kasdien, šnekédama su ja,
Tik meile, degančia dabar jos širdyje.

INFANTA

Gal būt. Juk viską aš dariau iš paskutinio,
Kad persmeigtų greičiau Amūras jos krūtinę.
Kas dovanojo jai Rodrigą? Ši ranka.
Ją palenkė Rodrigas mano vien dėka.
Sujungusi jų sielas, privalau savaimė
Tolydžio rūpintis galutine jų laime.

LEONORA

Bet, ponია, jūs visad pasisekimą jų
Sutinkate kartėlio protrūkiu nauju.
Nejaugi meilė ta, kuri jiems džiaugsmą teikia,
Prakilnią sielą jūsų taip skausmingai veikia,
Jog netgi jųdviejų linksmybė nekalta
Joje bemat pavirsta širdgėla slapta?
Užtenka: peržengiau aš ribą truputėlį.

INFANTA

Nėr didesnės gėlos, kaip nuolat slėpt kartėlį,
Žinok, ilgai aš grūmiaus su savim slapčia:
Stebėkis tad garbe manąja ir kančia!
Prieš meilę mes bejėgiai tartum prieš despotą:
Šį jauną riterį, Chimenai dovanotą,
Aš myliu.

LEONORA

Mylit?

INFANTA

Ranką ant širdies manos

Padėk tu – ir pajusi: ji pilna liepsnos
Nuo vieno vardo jo.

LEONORA

Tikiuos, man bus atleista,
Kad aš drįstu pasmerkti jūsų aistrą keistą.
Kaip! Meilę riteriui pajusti paprastam?
Princesė esat jūs, jūs sutverta ne tam!
Ką tėvas pasakys, išgirdęs tokį gandą?
Ar dera šitaip elgtis dukrai don Fernando?

INFANTA

Tiesa... Aš sau atimt gyvybę sutinku
Veikiau, negu pasuksi nešlovės taku.
Nors meilę, kaip žinai, bet kokiai kilniai dvasiai
Vien nuopelnai žmogaus įkvėpti gali drąsiai
Ir nors pačių garsiausių pavyzdžių šimtai
Šiuo atveju mane paremtų gan tvirtai,
Bet mano atmintis į juos neatsigrįžta;
Netgi mylėdama, aš nenustoju ryžto
Ir teklausau, ką sako protas išdidus:
Tiktai sūnus karaliaus vyru mano bus.
Po pastangų bergždžių kaip nors atgauti rimtį
Atidaviau aš tai, ko nedrįsau paimiti.
Ir aistrą jūdvių kaskart labiau pūčiau,
Idant mana širdis atvėstų kuo greičiau.
Užtat nesistebėk, jei su geismu baimingu
Aš laukiu valandos vestuvių jų laimingų:
Štai kur vienintelė dabar man išeitis.
Aistra gyvena tol, kol nemirė viltis,
Ir gęsta tučtuojau, kai tik pristinga peno.
Tad jeigu bus toksai nuožmus likimas mano,
Jei greitą pergalę troškimams jų atneš, –
Svajonės mano žus, tačiau atgimsiu aš.
Ir vis dėlto kaip kraupiai plaukia mano dienos!
Rodrigas man brangus, kol nevedė Chimenos.
Nebepajėgdama išmest jo iš galvos,
Nežmoniškas kančias kenčiu be paliovos.
Pati save aš keikiu, dūsaudama gailiai,
Ir pataikauju vėl nelemtai savo meilei...
Lyg perskelta pusiau, dvejonių aš pilna:
Valia mana tvirta, širdis – gyva liepsna;
Jų santuokos geidžiu – ir pražūtį laikau ją,
Nes džiaugsmo didelio ji man nepranašauja;
Aš mirsiu vis tiek pat – įvyks jinai ar ne:
Garbė ir meilė lygiai jaudina mane.

LEONORA

Jums, ponija, atsakyt nebedrįstu aš nieko,
Nebent padūsauti man su jumis belieka.

Smerčiau jus neseniai, dabar jus užjaučiu.
Bet jeigu grumiatės su gundymu skaudžiu
Ir, pasikliaudama vien įgimta dorybe,
Mašinate sėkmingai galią jo beribę,
Tai nerimastis dings bematant iš širdies.
Ryžtinga būkite, o laikas jums padės.
Dangaus teisingumu tikėkite, kurs duoda
Dorybei kenčiančiai taip laukiamą paguodą.

INFANTA

Aukščiausia laimė man – nelaukti jos visai.

Pažas sugrįžta

PAŽAS

Tuoj Chimena bus čia, kaip liepėte jūs jai.

INFANTA (*Leonora*)

Galerijon su ja nueikit pakalbėti.

LEONORA

O jūs bevelijat vienatvėje liūdėti?

INFANTA

Ne, aš tik luktelėsiu, kol širdis aprims:
Nenoriu sielvarto parodyt jos akims.
Aš greit pas jus ateisiu.

Dieve gailestingas,

Gražink ramybę man, nutrauk kančias siaubingas,
Apgink nuo negarbės! Palaimoje kitų
Bandau išganymą surasti šiuo metu...
Ta santuoka tiek jų, tiek mano liečia lemtį;
Pagelbėk jiems ar duok jėgų man pasisemti!
Kol tikslo geidžiamo jų meilė nepasieks,
Tol mano skausmo juodo nenumaldys nieks.
Bet ko gaištu čionai? Reik eiti pas Chimeną:
Tai man atokvėpį varge suteiks vis viena.

III scena

Grafas, don Diegas

GRAFAS

Jūs viršų gavot; jums nuo šiolei suteikta
Man priderėjusi garbė nepaprasta:
Globėju jauno princo skiria jus karalius.

DON DIEGAS

Teisinga ištarmė aukštos valdovo valios
Dar sykį liudija, koksai jis prakilnus,

Kaip moka atsiteist už nuopelnus senus.

GRAFAS

Nors žemės viešpačių mes giriame malones,
Bet gali klysti jie, kaip ir eiliniai žmonės;
Ir šis pasirinkimas rodo čia visiems,
Kiek mūsų nuopelnai nūdieniai rūpi jiems...

DON DIEGAS

Mums dėl pasirinkimo ginčytis neverta:
Galbūt simpatijos nulėmė jį šį kartą.
Bet jeigu ką monarchas nutarė tvirtai,
Mums dera ne svarstyti, o vykdyti tatai.
Mane jis pagerbė; jūs mudviejų draugystę
Pagerbkit, su manim suėję į gentystę.
Rodrigas jūsų dukrą myli, kaip žinia, –
Jinai vien jo tetrokšta širdimi švelnia;
Tad sūnų manąjį meldžiu priimt kaip žentą.

GRAFAS

Kiekvienas, aš manau, labai gerai supranta,
Jog, susilaukus tėvui šitokios garbės,
Dabar kitoniškai sūnelis jo kalbės.
Jūs princą auklėti turėsite nuo šiolei:
Provincijas valdyt jį pratinkite uoliai,
Teisėtai reikalaut klusnumo iš tautų,
Geriesiems globą teikt ir negailėt pikty,
Įdiekit ištvermės sunkioj kovoje prieš blogį,
Būt karvedžiu narsiu išmokykit taipogi,
Kad Marsu stengtūsi toje srity pasekt,
Kad jis balne sėdėt galėtų dienąnakt,
Miegoti su šarvais ir žengt, iškėlęs kardą,
Prieš mūrą, garsindamas nuolat savo vardą.
Darbais pavertę tai, ką skelbėte žodžiu,
Nepašykštėkite savų jam pavyzdžių.

DON DIEGAS

Jų atsiras tūrbūt tikrai nemažas skaičius;
Manųjų žygdarbių aprašymą paskaičius,
Didingai atsiskleis ir paaiškės daug kas:
Kaip reikia priešą mušt, atremti atakas,
Kaip vadovaut pulkams, kaip imt šturmu tvirtovę
Ir gausint pergalėm kare pelnytą šlovę.

GRAFAS

Ne, gyvas pavyzdys – geriausia pamoka,
Kurios jokiam valdovui neatstos knyga.
O jūsų ilgas amžius – niekam ne naujiena
Ir blanksta jis, deja, prieš vieną mano dieną.
Jūs buvote narsus, o aš ir šiandien toks;

Vargu ar mano galią kitas kas pranoks.
Visos Kastilijos esu aš kalavijas,
Aragonė, Granadoj jo kiekvienas bijos,
Ir, jei ne aš, tai priešai užkariautų jus,
Primesdami jėga įstatymus nuožmius.
Kasdien, kas valandą garbė man pina laurus,
Kaskart plačiau garsėja mano žygiai taurūs.
Jaunajam mūsų princui tik šalia manęs
Pritiktų lavintis ir eit į kautynes –
Pirmiausia mokytis to aukšto karo meno,
Kuris orumą jo papuoštų, nes nuo seno...

DON DIEGAS

Žinau, karaliaus tarnas esat nuolankus,
Ir jūsų vedamus aš laiminau pulkus;
O kai ugningą kraują man atšaldė metai,
Ar pavydėjau aš narsybei jūsų retai?
Atrodo, išsireiškiant žodžiais paprastais,
Jog tapote jūs tuo, kuo aš buvau kadais.
Bet šituo atveju valia monarcho – aiški:
Pasitikėjimą jis man dabar pareiškė.

GRAFAS

Jūs paveržėte tai, ką aš seniai pelniau.

DON DIEGAS

Nes vienas mudviejų tai pelnė dar seniau.

GRAFAS

Tiktai darbai byloja apie mūsų vertę.

DON DIEGAS

Ir jų, kaip matot pats, negali nieks atsverti.

GRAFAS

Jūs veikėt gudrumu, dvariškio patirtim.

DON DIEGAS

Šlovingi mano žygiai rūpinos manim.

GRAFAS

Vien žilą jūsų plauką pagerbė valdovas.

DON DIEGAS

Ar nerūpėjo jam laimėtos mano kovos?

GRAFAS

Aš ne mažiau už jus laimėjęs jų esu.

DON DIEGAS

Tas, kam skirta garbė, jos vertas iš tiesų.

GRAFAS

O aš nevertas?

DON DIEGAS

Ne.

GRAFAS

Už įžūlumą šitą

Tu gausi, paikas seni, atpildą pelnytą.

Duoda jam antausį

DON DIEGAS (*išsitraukdamas kardą*)

Atimk gyvybę man! Drąsiau, nesivaržyk!

Lai šie namai paraus iš gėdos pirmąsyk!

GRAFAS

Ir kas tu prieš mane, nukaršėli paliegęs?

DON DIEGAS

O Dieve! Ką daryt, kad rankos tos – bejėgės!

GRAFAS

Nors tu likai be kardo, bet, kaip aš matau,

Sutepčiau sau pirštus, juo atmokėjęs tau.

Sudiev. Tegu paskaito princas atsidėjęs,

Kuo šitaip giriasi jo gerbiamas globėjas;

O pabaiga liūdna išpuikėlio šnekos

Jam tavo žygdarbius kitus apvainikuos.

IV scena

Don Diegas

DON DIEGAS

Beviltiška senatvė! Siaubas, prakeikimas!

Nelaukiau, kad mane ištiks toksai likimas...

Argi karuos tiek laurų tam aš įgijau,

Kad vienu mirksniu jie nuvystų pagaliau?

Ranka, kuria lig šiol didžiavosi tėvynė,

Ranka, kuri nesyk karaliaus sostą gynė

Ir buvo visuomet pirma jo apsauga,

Nelaimėje lyg priešas išdavė staiga!

Didybė vardo mano, sutrypta taip baisiai!

Šlovės, man suteiktos, greiti ir skaudūs vaisiai!

Viršūnė, nuo kurios it nuo uolos aukštos

Garbė manoji krito! Kas man ją atstos?

Nejau į šitokią ūmai patekęs bėdą,

Aš ligi pat mirties turėsiu kęsti gėdą?
Globėju mano princo būki, grafe, tu:
Priimt šio rango aš, bešlovis, nedrįstu.
Auka pavydulingo tavo išdidumo,
Aš nepateisinau monarcho prielankumo.
O tu, šveitrus nešėjau pergalių manų,
Benaude puošmena ledėjančių dienų
Ir mūsųje nūnai žaisliukas beprasmingas,
Tu, mano kalavijau, kitada grėsmingas,
Tokiam, kaip aš, menkam kovūnui netinkas,
Ieškoti keršto eik į geresnes rankas!

V scena

Don Diegas, Don Rodrigas

DON DIEGAS

Rodrigai, tu narsus?

DON RODRIGAS

Ne tėvą, o ką kitą

Tuoj patikėt priversčiau.

DON DIEGAS

Šauniai atsakyta!

Manajam sielvartui toks įpykis – saldus:

Tai kraujo, mano kraujo balsas išdidus!

Jame, sena širdie, save tu atpažįsti.

Gražinki garbę man, už klaikią begėdystę

Atkeršyki, sūnau!

DON RODRIGAS

Už ką gi?

DON DIEGAS

Tu, kaip aš,

To smūgio paliestas esi tiek pat bemaž:

Už antausį. Aš būčiau savo įžeidėją

Nukovęs, bet jėgų man amžius pašykštėjo;

Šį kardą mano rankai nulaikyt sunku,

Tad, keršto laukdamas, aš tau jį palieku.

Eik, būk drąsus, nubausk įžūlų piktavalių:

Nuplauti dėmę tokią vien tik kraujas gali.

Numirk – arba užmušk. Gerai žinok tačiau,

Jog baisų priešininką duodu tau: mačiau,

Kaip per lavonų kalnus jis sau kelią skynės,

Kada aplinkui virė kruvinos kautynės...

DON RODRIGAS

Gana! Kuo jis vardu? Aš atmokėsiu jam.

DON DIEGAS

Jisai – ne tik šaunus kovotojas, kuriam
Galėtų pavydėti karvedys ne vienas,
O ir...

DON RODRIGAS

Kas?

DON DIEGAS

Tėvas jis...

DON RODRIGAS

Greičiau – kieno?

DON DIEGAS

Chimenos.

DON RODRIGAS

Kaip!

DON DIEGAS

Nieko nekalbėk. Tu myli ją, žinau.
Bet žmogui be garbės geriau numirt, sūnau.
Juo įžymesnis tas, kas nuoskriaudą padaro,
Juo mums baisesnė ji. Atkeršyk taip, kaip dera.
Aš pasakiau tau viską. Imkis tad bausmės,
Parodyk, aš meldžiu, kokios tu padermės.
Jei tokį negandą man pats likimas lėmė,
Belieka verkti. Bėk! Skubėk nuplaut šią dėmę!

VI scena

Don Rodrigas

DON RODRIGAS

Lyg ta strėlė neregima
Man širdį pervėrė nelaimė netikėta...
Turiu už nuoskaudą duot atpelną teisėtą,
Tačiau mana dvasia, vien keršto geisdama,
Bejėgė blaškosi ir veltui balsą kelia
Prieš sunkią mano dalią.
Kančioms artėjo, regis, atvanga,
Skaidrėjo juodos dienos.
Bet mano tėvą įžeidė staiga –
Ir kas gi? Tėvas mylimos Chimenos!

Slapta įtrauktas aš karan,
Kur meilė su garbe kovoja dieną naktį:
Apginti tėvą reikš brangiosios nebetekti!

Jis liepia mūšin stot, ji laiko ranką man.
Kaip elgtis privalau? Ar nusižengsiu meilei,
Ar pasitrauksiu bailiai
Ir be šlovės gyvensiu sau toliau, –
Man gresia kančios vienos.
Tad ar pamiršt užgaulę – ar tuojau
Atkeršyt tėvui mylimos Chimenos?

Čionai garbė, tenai aistra...
Švelnių jausmų galia – ir pareigos didybė!
Ar mano meilė žus – ar mirs mana dorybė.

Čia nėra gyvenimo, ten laimės man nėra.
O tu, viltie rūsti kilmingos mano sielos,
Tu, karde, drauge mielas,
Kuriam širdies džiaugsmus aukoju aš,
Ar tavo kietas plienas
Man garbę užtarnautą greit atneš –
Ar per tave nustosiu aš Chimenos?

Gyventi šitaip man koktu.
Ir savo tėvą aš, ir ją tiek pat goduju.
Jei neatkeršysiu, jos pagarbos nustojau, –
Jos neapykantą sukurstysiu kerštu.
Ar man palaidoti gražiausią savo viltį –
Ar krist ir nepakilti?
Kam galvą aš suku, kur išeitis?
Aplinkui bėdos vienos.
Drąsiau, širdie! Jei tau skirta mirtis,
Tai mirkim, neįžeisdami Chimenos.

Sulaukti šitokios mirties?
Kad žemė tavo vardą amžinai prarytų
Ir kad Ispanija bailiu tave laikytų,
Nes garbę savo gint per silpnas tu jauties!
Ne, meilei aklajai, kurios turi nustoti,
Nepataikauk, beproti!
Neaušinkim burnos bergždžia šneka,
Ir teprabyla plienas!
Lai bent išgelbsti garbę ši ranka,
Jei teks vis tiek atsižadėt Chimenos.

Apsigalvokime, ramiau.
Dėl savo mylimos aš tėvo nepaliksiu.
Ar žūsiu dvikovoj, ar kančiose sunyksiu,
Švarus numirsiu aš, kaip kad švarus gimiau.
Tai ko gi dar dvejoju, ko esu toks paikas,
Jei keršyti – pats laikas?

Užtenka sielai priekaištų žiaurių,
Lai sprendžia viską plienas.
Už savo tėvą įžeistą turiu
Nubausti tėvą mylimos Chimenos!

ANTRAS VEIKSMAS

[...]

III scena

Infanta, Chimena, Leonora

INFANTA

Nesielvartauk, Chimena, būk tu ištvermi
Ir valandoj sunkioj tikėk ateitimi.
Dangus vėl pragiedrės, audra praeis savaiame,
Dings lengvas debesis, apniaukęs tavo laimę,
Kurios sulauksi tu netrukus būtinai.

CHIMENA

Ne, sielai manajai nebenušvis jinai.
Padangė sudrumsta taip greit neišsiblaivo,
Nebeišgelbės niekas mūsų meilės laivo,
Ir ooste sudaužys jį viesulas ūmus.
Kai laimino tėvai jau mudviejų jausmus,
Kai aš, jau sveikindama tą džiaugsmingą dieną,
Skubėjau jums pranešt malonią man naujieną,
Juos perskyrė, deja, nesantaika baisi –
Ir mano lūkesčiai sugriuvo tuoj visi.
Puikybė! Aš prakeikiu šitą aistrą juodą:
Šviesiausi protai net jos jungui pasiduoda.
O garbe, kaltininke nelemties manos,
Kuri tiek atdūsių ir ašarų kainuos!

INFANTA

Tai, ką pagimdo mirksnis, mirksnis ir išsklaido;
Tad nesijaudinki per daug dėl jujų vaido,
Kurs tokį atbalsį sukėlė čia staiga,
Jog tėvas rūpinas vien jųdviejų taika;
Tave užjausdama, aš nepritrūksiu ryžto
Ir stengsiuosi visaip, kad ji žūt būt sugrįžtų.

CHIMENA

Vargu ar taikintojai doro ką pasieks.
Juk šitokios dėmės nuplaut negali nieks;
Negelbės prievarta, nei išmintingas žodis,
Ir blogis tik kitiems pagydytas atrodys;
O neapykanta, liepsnojanti slapčiai, –

Stipresnė dvigubai, nors jos ir nematai.

INFANTA

Šventi ryšiai sujungs Rodrigą ir Chimeną,
Išnyks tarp jų tėvų nedraugiškumo siena,
Nes meilė jūdvių įveiks ją ir atšvęs
Nekantriai laukiamas laimingas vestuves.

CHIMENA

Kas mūsų potroškiai prieš išdidumo jėgą?
Pažįstu tėvą aš, pažįstu don Diegą.
Nebetikiu, kad baigsis kada nors kančia,
Ir skausmo ašaros man rieda nejučia.

INFANTA

Dėl vargšo senio vis tos ašaros įkyrios?

CHIMENA

Rodrigas toks narsus!

INFANTA

Jis jaunas, neprityręs.

CHIMENA

Kas gimęs didvyriu – drąsus nuo mažumės.

INFANTA

Drąsa kreivu keliu jo eit nepastūmės.
Jis savo mylimajai stengsis mielas likti,
Ir pora tavo žodžių numalšins jo pyktį.

CHIMENA

Jei man jis nepaklus, kur dėsiu aš akis?
O jei paklus jisai, ką žmonės pasakys?
Kad siela prakilni pakęstų tokią gėdą?
Ar nenorės atgal jis trauktis nė per pėdą,
Ar meilei nusilenks, – baisu ir tas, ir tas,
Nes vienos bėdos man pavirstų į kitas.

INFANTA

Chimenos doringumas niekada neblanksta,
Ir nešvarių minčių ji kratosi iš anksto.
Bet jeigu tol, kol jie kivirčijas čionai,
Aš tavo mylimą paimsiu laikinai
Nelaisvėn – ir tatau veržlumą jo supančios,
Ar dar nepadidės tavosios meilės kančios?

CHIMENA

Tada bus visiškai rami mana širdis.

[...]

PENKTAS VEIKSMAS

[...]

VIII scena

Don Fernandas, don Diegas, don Arijas, don Rodrigas, don Alonsas, don Sančas, Infanta, Chimena, Leonora, Elvyra

INFANTA

Nubrauk sau ašaras, Chimena, ir geruoju
Priimk iš mano rankų šaunų herojų.

DON RODRIGAS

Valdove, leiskite man jūsų akyse
Prie kojų jos pripult su meile nedrąsia.
Nesitikiu čionai atgaut pelnytą grobį, –
Aš vėl jums atnešu gyvybės savo lobį;
Karaliaus nuosprendis, įstatymas kovos
Atstot negali širdžiai nuožiūros laisvos.
Jei kerštui numalšint per maža padaryta.
Atlikt apsiimu bet kokį žygį kitą:
Gal priešų tūkstančius sumušti dar turiu,
Pakeist pasaulio veidą užmoju tauriu,
Sutriuškint armiją, paimti pats tvirtovę,
Užtemdyt narsumu garsių legendų šlovę?
Jei mano nuodėmė po to bus pamiršta,
Lengva ir maloni man bus vargų našta.
Bet jeigu jūsų garbei visa tat netinka
Ir jei mirtim nubaust ji liepia kaltininką,
Manęs nesiųskite jūs mūšin toliman
Ir čia sava ranka nukirskit galvą man.
Nenugalimą jums teleista nugalėti
Ir nepasiekiamu kerštu pasiskonėti.
Jei trokštat man bausmės, įvykdyskite ją,
Tiktai išsaugokit, meldžiu, atmintyje
Tą, kurs vien jūsų šlovei visados tarnavo
Ir jai atidavė mielai gyvybę savo,
Idant galėtumėt jį paminėt šiltai:
„Mane mylėjo jis – ir mirė užtatai.“

CHIMENA

Rodrigai, atsikelk. Valdove, savo mintį
Patvirtinu, nes jos vėlu man išsiginti.
Dorybėmis Rodrigo aš nesibodžiu;
Karaliaus reik klausyti, sekti jo žodžiu.
Bet vis dėlto, ar jūs, mane su juo sutuokęs,
Patsai valiosite pakęst vedybas tokias?

Ir jei pasiaukot man liepiama iškart,
Ar jūsų teisingumas tam norės pritart?
Nejau aš – moneta, kurios ūmai pristigo
Todėl, kad išsiverst negalit be Rodrigo –
Ir kruvinai kentėt aš būsiu pasmerkta,
Nes jausiuosi dėl tėvo amžinai kalta?

DON FERNANDAS

Ką lyg nusižengimą peikėme kadaise,
Tam laikas pamažu suteikia laisvės teisę.
Rodrigas dvikovą laimėjo; ir jisai
Neklystų, teigdamas, kad jam tu priklausai,
Bet aš orumą tavo žeminčiau, Chimena,
Jį tokia dovana pagerbdamas šiandieną;
Dėl to atidedu teisėtas vestuves,
Nors neatleidžiu aš nuo priesaikos tavęs.
Kol ašaros išdžius tau, lai metus palaukia.
Na, o tave, Rodrigai, vėl grumtynės šaukia.
Sudaužęs maurus čion, išsklaidęs jų gretas,
Nubloškęs į bangas jų užmačias piktas,
Stok priešaky pulkų, nedelsk nė valandėlės,
Ir priešą niokoki, jo žemėn išsikėlęs,
Kad Sido vardas jį baugintų kaip mirtis
Ir savo viešpačiu tave paskelbtų jis.
Tačiau, neapsvaigintas pergalės trimitų,
Sugrįžt pas mylimą kaip riteris turi tu,
Tegu tave papuošia žygdarbiai nauji,
Kad tavo žmona būt garbe laikytų ji.

DON RODRIGAS

Vardan brangios Chimenos grumsiuos už valdovą,
Laimėti pasiryžęs atkakliausią kovą!
Kai būsiu aš toli, dabar galėsiu bent
Akimirksnio džiaugsmingo viltimi gyvent.

DON FERNANDAS

Tvirtai tikėk manim, tikėk stiprybe savo;
Jei tavo mylima bėdoj nesusvyravo,
Greit ji tarbaus Rodrigui širdimi visa,
Kaip lems karalius, laikas ir tava narsa.

Iš prancūzų kalbos vertė Aleksys Churginas